

TØNNING-TRÆDEN FRISKOLE

Skolebakken 24
8740 Brædstrup
Tlf. 7575 2737
www.ttfriskole.dk
kontor@ttfriskole.dk

Tønning-Træden Friskole
og Børnehave

NYHEDSBREV SEPTEMBER 2021

*"Septembers himmel er så blå,
dens skyer lyser hvide".*

August sluttede på fornem vis og har nu sendt september afsted med det mest fantastiske sensommervejr. Og netop sangen "Septembers himmel" griber så fint fat om den smukke årstid, vi står foran lige nu. *"Mens bonden kører hjem med læs, der lyser solskinsgule". "De røde æbler løsner let fra træets trætte kviste"*. De smukke vers kommer rigtigt til sin ret, når sangen synges lige netop nu. Vi kommer tæt på, når naturen er med til at gøre teksten levende. I denne uge har den været ugens morgensang og dermed en fin optakt til næste uges høstdage, som er nogle af vores traditionsrige og læringsmættede festdage på Friskolen.

Friskolens 30-års fødselsdag kunne - langt om længe - markeres fredag den 13. august. Det blev en dejlig dag, hvor vi igen kunne glæde os over samvær og aktiviteter på tværs af klasser, fællessang og ikke mindst en hyggelig eftermiddag med pølsevogn i skolegården. TAK til alle jer, der kom forbi og var med til at fejre vores allesammens friskole.

Vi er kommet godt fra start med skoleåret, og 2./3. klasse har været på tur til Givskud Zoo, hvor klasserne overnattede blandt vilde dyr og fik gode, læringsrige oplevelser med sig hjem.

4. klasse har i disse dage fra 1. - 3. september besøgt Vingsted Jernaldercenter. Et ophold, som giver eleverne et helt særligt udbytte i at forstå livet i jernalderen. Disse ture er det lille ekstra, som vi mener er så vigtigt i et friskoleliv. At have muligheden for at dykke et spadestik længere ned og ikke kun opleve jernalderen eller vilde løver gennem bøger og en film. Men at kunne opleve gennem egne øjne og ører.

Næste lørdag - den 11. september - har vi skoleårets første arbejdslørdag. Som altid har vi mange opgaver af enhver slags, der skal laves. Vi håber, at I igen er klar til at være med til at lave et stykke arbejde og få en hyggelig snak med hinanden.

Og - vi laver igen fællesspisning i gymnastiksalen. Fælles for både børnehaven og skolen.

Med ønsket om et fortsat godt skoleår til jer alle.

Venlig hilsen
Thomas

FRA BØRNEHAVE OG BØRNEBOLIG

Lige lidt kort fra henholdsvis børnehaven og Børneboligen, - jeg skrev jo ud for ikke så længe siden..

Børnehaven har været på sommerlejr fra tirsdag d.24. - til torsdag d.26.august, - og igen til Daneborg lejren ved Juelsminde.

Det var bare en kanon god tur, - vi kom afsted med 27 børn, - også de nye børn der lige var startet deltog. Det var bare mega sejt af dem. Og vejret var bare fint, - specielt tirsdagen var helt igennem fantastisk.

Vi takker for forældre hjælpen omkring maden og fine kager til kaffebordet om torsdagen i forbindelse med afhentning.

Planlægningen af den kommende arbejdslørdag d.11.9 er så småt i gang, - i børnehaven er der rigtig meget malerarbejde der skal gøres, - så jeg krydser fingre for at vejret holder.

I BB regner vi med at kunne få teaterrummet og gangen færdig og ellers er det meget udendørs opgaver.

Jeg mangler en del tilkendegivelser i børnehaven på hvem kommer / kommer ikke, - så hermed en opfordring til at "give lyd".

I BB fordeles opgaverne som sædvanlig fra *kontoret* og via Tage.

OBS! Vi får "løftet" op i trækrønerne foran huset fredag d.10.9, - der kommer "Thomas" med forskelligt materiel kl. ca. 12.00 og saver grene ned. **Men** der bliver *ikke* ryddet op, - så det vil være endnu en opgave for os på selve arbejdslørdagen. Det vil kræve nogen med en motorsav og nogen til at slæbe pinde ned til afbrænding på et senere tidspunkt.

Vi åbner den lille låge over mod BB, så I skal bruge den indgang mens der arbejdes her.

Børnehaven inviterer til forældremøde d.7.oktober. Marianne Troelsgaard, tidligere lærer på skolen og vikar i børnehaven har tilbudt at komme og formidle sin viden om vigtigheden af stimulering og tilgodeseeelse af den taktile sans i det tidlige liv, - og generelt vigtigheden af stimulering af barnets sansemotorik. Opslag / tilmelding kommer senere.

Vi er jo netop overgået til sensommer, - dermed nærmer efterårsferien sig alt for hurtigt. Så lige om lidt *puster* jeg jer igen i nakken for tilbagemeldinger på pasningsbehov i uge 42. Det er dagene 18 - 22.10.

Vi fik sagt godt farvel til Marcus både mandag og tirsdag. Mandag sammen med børnene i børnehaven og tirsdag vi voksne og børnene i BB.

Signe Løvstad, som jo blev afløseren for Marcus startede onsdag d.1.9 og er kommet godt fra start.

Stillingen er tidsbegrænset foreløbig frem til jul, - da en del af timerne kommer fra

finanslovsmidler der er tildelt børnehaven som et led i at hæve minimumsnormeringerne, - og vi kender pt. ikke hvilke midler vi tildes for 2022.

Vi får på et tidspunkt efter arbejdslørdagen tegnet en kørebane op og tegnet to "hop i mand" figurer på den nye fine asfalt, der er blevet lagt foran huset. Det glæder vi os til.

Så har vi investeret i nye køretøjer som kræver en del motorisk koordinering af børnene. Dem er børnene helt vilde med, - så der er indtil videre behov for en voksenstyret turtagings liste.

Vuggestueudvalget holder første møde efter ferien fredag d.3.9, - så mere om det i næste nyhedsbrev eller når jeg / vi ved mere.

Mvh
Yrsa

MATEMATIK 2. & 3. KLASSE

I 2. og 3. klasse har vi været sammen i matematik. Temaet var sneglematematik med fokus på forskellige måleenheder f.eks. mm, cm, dm, m.

Eleverne var sammen på tværs af klasserne, og skulle starte med at lave deres eget metermål. Herefter fik hvert makkerpar en vinbjergsnegl, som de skulle give et navn.

Det var sjovt, hyggeligt og lærerigt, men også lidt en slimet affære. Vi tog sneglene med ud til græsset ved vandløbet, og så stod den ellers på snegleløb. Konklusionen blev, at de bevæger sig ret langsomt, og efter at eleverne havde løbet rundt om skolen, regnede vi på, hvor langt sneglene ville nå på en time og sammenlignede med, hvor hurtigt og langt eleverne ville nå på samme tid.

Jette og Katrine

ULVEHYL OG LØVEBRØL

Den 18.-19. august drog 2. og 3. Klasse til Givskud 🇩🇰 🇸🇪 🇳🇴 Her skulle vi sove i telte i bomaen, som vores guide introducerede os til.

Boma betyder indelukke og henviser til, hvordan de i Afrika bor, for at holde de vilde dyr ude fra deres hjem. Herfra kunne vi kigge ud på næsehornene.

Vores første tur var et besøg hos gorillaerne 🇬🇰. Med stor interesse blev der lyttet til guidens fortælling, og ivrige hænder blev rakt i vejret for at komme med gode svar på guidens spørgsmål, og for at stille nye som opstod, til den nye viden, vi fik. Vi lærte bl.a., at gorillaen er kritisk truet, bl.a. pga af det store forbrug af palmeolie, som er årsag til regnskovsfældning. Nogle af elever var derfor også klar til at lægge flødebolle og nutella på hylden, da guiden fortalte at palmeolie bl.a. findes deri.

Til aften var alle involveret i madlavningen. Vi lavede bobotie, en sydafrikansk ret, som dog blev lavet i en grillhytte, da regnvejret forhindrede mad over bål. Det blev spist med stor appetit og velbehag.

Inden sengetid nåede vi en tur på den store legeplads, som vi havde helt for os selv, da parken nu var lukket.

Dejligt var det at stå op til solskin næste morgen ☀️ Her blev ristet boller på bål, og snakken gik bl.a. på om nogle havde hørt ulvene, der hylede i kor sidst på natten 🐺. Det var der en del, der havde, andre havde sovet rigtig godt.

Inden parken åbnede og løverne lukket ud, var vi på jagt i løvernes udeområde efter kradsemærker, fodspor 🐾 og rester af de dyr, som løverne får at spise. Her blev fundet en del knogler og store kranier fra bl.a. en hest og kafferbøfler. Løveturen sluttede inde foran løvernes bure, hvor der var meget strenge krav om at holde arme og ben for sig selv, og IKKE overskride den gule streg. Med godt

en halv meter til løverne blev de betragtet med forsigtighed. Hanløven var så flink at brøle for os, lige da en gruppe stod lige foran den. 🐾 Så blev der ro 😊

Trætte kom vi hjem fra en rigtig god tur, hvor der er blevet leget og snakket på tværs af de to klasser. Og skønt er det bare at være med og opleve børnenes nysgerrighed, lyst til viden, kloge svar og spørgsmål og helt igennem eksemplariske opførsel 🙌

Hanna og Mette

NATURFAG - MELLEMHJUL

I mellemhjuls fælles naturfag om fredagen har vi arbejdet med kroppen og kredsløbet. Vi har bl.a. kigget på svinehjerter med skalpel og pincet. Selvom det ikke var helt nemt at se, blev der fundet forkamre, hjertekamre og selvste aorta. Nogle havde svært ved at klare lugten og blodet, men andre havde ingen problemer med at undersøge hvordan vi selv ser ud indeni (sådan næsten).

This

BOGKLUB PÅ TVÆRS - STOREHJUL

Efter sommerferien er der blevet taget hul på en hel del tværstimer i Storehjul. Bl.a. i dansk hvor første forløb sætter fokus på læsning og læseforståelse.

Nogle af timerne er sat af til bogklub. Her har børnene frit kunne vælge mellem mange forskellige titler og genrer, så der har været gode muligheder for at stikke næsen i den bog, der passer bedst til ens egne præferencer.

Der bliver både læst om gys og gru, om kærlighed og teenage-drama og om hacking på højt plan. Ofte vil læsning i skolen hænge sammen med analyse og nye færdigheder, men denne gang har vi valgt, at ungerne skal læse for at læse. For at åbne døren ind til en anden verden, hvor man forhåbentlig bliver suget med ind og tager på eventyr sammen med hovedpersonen. Fordi læsning kan prikke til vores nysgerrighed og hjælpe fantasien på vej. Og fordi det bare er fedt at læse, når man får lige præcis den rigtige bog i hånden.

Rikke

SKILLS 8. KLASSE

Tirsdag d. 31/8 var 8. klasse til Skills arrangement på Learnmark Tech i Horsens. Skolemesterskaber i Skills Stafetten er den ene af de fem dages

introduktionskursus til ungdomsuddannelserne, som er obligatorisk for elever i 8. klasse, og som skal give eleverne noget viden om og erfaring med ungdomsuddannelserne. Med Skills arrangementet er der fokus på erhvervsuddannelserne, og dagen er arrangeret af UU Horsens og Hedensted.

Arrangementet foregår over forskellige dage, og man møder elever fra andre skoler i Horsens kommune. Vi var f.eks sammen med to 8. klasser fra Egebjerg skole. Dagen bød på forskellige aktiviteter. Vi startede med

skills konkurrencen, hvor 8. klasse dystede indbyrdes mod hinanden i hold a` 3 elever. Disciplinerne var f.eks. Speed stacking, finde ud af hvor en fødevarer kommer fra, samle en vandlås, lægge et bestemt mønster med brikker af trekanter og firkanter (der kunne være fliser), fordele perler i glas (perlerne skulle forestille at være piller) og samle et tastatur ved at huske, hvor tasterne skulle sidde. Det foregik alt sammen på tid, og det var vigtigt at samarbejde for at få en god tid.

Peter, Dagmar og Isabella fik samlet den hurtigste tid og gik videre i konkurrencen. Resten af dagen bød på information om erhvervsuddannelserne samt et spil om ungdomsuddannelser. Til sidst fik vi en rundvisning rundt på hele skolen, og så de forskellige afdelinger og værksteder som eleverne arbejdede i. En rigtig god og lærerig dag.

Katrine

NATURFAG PÅ TVÆRS

I 9. Klasse arbejder vi i disse uger med det samme emne i fagene: biologi, geografi og fysik/kemi. Den problemstilling eleverne arbejder med er: "Hvordan skaffer vi mad nok til jordens voksende befolkning?"

Klassen er delt op i grupper, og hver gruppe har fået sit eget fiktive land. Landet står i en stor fødevarerkrise. Der mangler mad, og befolkningen vokser.

I øjeblikket er vi ved at undersøge jordbundsforholdene - vi tester for indhold af Nitrogen, phosphor og kalium. Ud fra de resultater, skal hvert enkelt land så blande sin egen kunstgødning, som de skal bruge i et planteforsøg.

Eleverne er meget engagerede - også ansporet af, at de i et spil

- som er en del af forløbet - kan tjene penge og gennem investeringer i f.eks uddannelse hjælpe med at løse fødevarer manglen på en bæredygtig måde i netop deres land.

Betina

RENGØRINGSLISTE:

På listen kan man se hvilke andre familier man i hvilken uge skal møde op en gang og udføre en beskrevet rengøring sammen med.

- Tage bestemmer fra uge til uge hvor og hvad der trænger. Opgaven findes på opslagstavlen i aulaen lige ved indgangen til lærerværelse/kontor
- Den øverst nævnte familie har "ansvar" for at indkalde de to øvrige familier til rengøringen.
- Man bytter selv med en anden familie hvis man er forhindret i den udpegede uge.
- Ring til kontoret eller til Tage (tlf.4094 5057) og få en aftale om hvornår der skal være låst op – gerne et par dage i forvejen

37	Birgitte og Brian W. Ahler Galgehøj 46, Brædstrup	Emma, Emilie, Merle	2242 7932 2812 0618	birgitteahler@hotmail.com b.ahler@hotmail.com
	Berit Licht, Østergade 12, Brædstrup Henrik Licht, Purupvej 8, Østbirk	Linus, Smilla	2532 4378 2086 5880	beritwlicht@gmail.com henrikrichard74@hotmail.com
	Birgitte Dürr og Mikkel Bolding Gyden 2A	Julian, Liv	2539 1351 2064 1722	birgittedürr@gmail.com
38	Gunilde Hessler og Jacob Hauge Søvejen 16, Vestbirk	Aya, Loui	3112 2074 2064 9464	gunilder@gmail.com jacob_hauge@yahoo.com
	Krestina Aslk og Bjarne Bjelke Jensen Mølletofte 6	Philip, Fie	3053 4462 2219 5474	bjarnebjelke@hotmail.com
	Britta Vestergaard og Lars Dalsgaard Højlundvej 14, Skanderborg	Sebastian, Stine	4075 8147 4089 8147	britta@arcvision.dk lars@3dpixel.dk
39	Mette og Ole Hedeager Grønnevænget 6, 8765 Klovsborg	Theodor	2993 8765 2993 8877	famhedeager@gmail.com ohedeager@gmail.com
	Camilla Gelmark og Benjamin Laursen, Smedebakken 4	Lucas, Milas	2578 2554 2830 3858	Camilla_sofie_gelmark@hotmail.com
40	Camilla og Claus Venning Bennetsen Tønningvej 10	Maja, Mathias, Sofia	2991 0242 2129 1051	cbbennetsen@gmail.com clausvenning@gmail.com
	Camilla Leth og Thorsten Asbjørn Bavnehøjvej 6	Ebba, Edith	5056 3163	cammaleth@gmail.com
	Charlotte og Benjamin Asferg Falk Warthoesvej 25	Cleo, Daniel	2818 0206 2061 0986	Charlotte.asferg@gmail.com benjamin@asferg-falk.dk